

Formandens mundtlige beretning til LAG Fanø-Vardes generalforsamling mandag den 8. april 2019 på Fanø Krogaard.

Sidste år på generalforsamlingen på Hotel Outrup blev jeg valgt til ny formand for LAG Fanø-Varde efter ni år med Arne Haahr Hansen på posten. En stor og oplagt skare af medlemmer var mødt op for at tage afsked med Arne Haahr Hansen og takke ham for hans mangeårige indsats i LAG'en. Generalforsamlingen bød også tre nye bestyrelsesmedlemmer velkomne, da Gitte Bang blev valgt for lokale foreninger på Fanø, Anita Utoft blev valgt for lokale virksomheder i Varde Kommune, og Keld Nørremark blev valgt ind for lokale foreninger i Varde Kommune. Det har været et spændende år med en ny bestyrelse, men alle, nye som gamle, har gjort en stor indsats for at få bestyrelsesarbejdet til at fungere på bedste vis.

Årets gang i bestyrelsen:

Som nævnt har bestyrelsesåret 2018 budt på fornyelse i bestyrelsen, ligeledes har der på koordinatorposten for Fanø været udskiftning, da Fanøs koordinator Helle Andersen pr. maj 2018 blev bevilliget orlov fra Fanø Kommune. Jacob Bay, som tidligere har vikarieret på koordinatorposten, tog over igen, og denne ordning er siden hen blevet permanent, da Helle Andersen har søgt nye udfordringer. Dette har også afstedkommet en ændring i fordelingen af opgaver blandt de to koordinatører, men i forhold til projektholderne er der intet nyt under solen – hver kommune har sin koordinator til at hjælpe og vejlede de lokale ildsjæle gennem LAG systemet. Og lad mig benytte lejligheden til at sige tak til Fanø og Varde Kommune for det gode samarbejde gennem det forgangne år.

2018 har fra Erhvervsstyrelsens side budt på nogle forenklinger, hvilket har gjort det muligt at spare penge på LAG'ens drift. Bl.a. behøver de lokale aktionsgrupper ikke længere benytte en statsautoriseret revisor til at lave foreningsregnskabet; denne mulighed har vi i LAG Fanø-Varde benyttet os af og har på den konto halveret udgiften til regnskabet. Så forenklinger er mulige i et ellers stramt administreret system!

Vi har haft fire bestyrelsesmøder i 2018, hvoraf to har været med indstilling af projekter til støtte.

Bestyrelsesmødet den 20. februar på Faaborg Kro:

Årets første bestyrelsesmøde blev holdt på Faaborg Kro i Varde Kommune. Mødet blev indledt med en besigtigelse af kroen, som i 2016 havde fået LAG midler til at føre kroens udseende tilbage til det oprindelige. Det er altid en god oplevelse at se gennemførte LAG-projekter, og ansigtsløftet, som Faaborg Kro har fået, vidner om, at LAG ordningen ikke kun er en pulje for almennyttige projekter, men også gør gavn for erhvervsdrivende.

På mødet behandlede vi 11 ansøgninger, 10 ansøgninger fra Varde Kommune og 1 projekt fra Fanø.

2 mio. kr. var rammen for 2018 (= den årlige ramme samt tilbageløbsmidler), og bestyrelsen besluttede på mødet at uddele 1,3 mio. kr. til 10 projekter.

Følgende 10 projekter blev indstillet til endeligt tilsagn hos Erhvervsstyrelsen:

- Erhvervsprojektet "Etablering af Tapperi.dk" fik 181.000 kr. Projektet omhandler etableringen af en ny virksomhed, et tapperi, i Ølgod, der kan tilbyde fødevarerproducenter tapning af deres væsker.
- Projektet "Etablering af fælles- og vuggestue" blev indstillet til et tilskud på 113.000 kr. Det er Støtteforeningen for Mejls-Orten-Tinghøj Friskole og Naturbørnehave, som står bag projektet.
- Fra Fanø blev projektet "Dagbog fra Fanø" indstillet til et tilskud på 111.000 kr. Projektet skal vi høre mere om senere i aften, når der er oplæg fra projektholderen.
- FDF Agerbæk fik et tilskud på 69.000 kr. til renovering af "Holmeåborg", en spejderhytte der benyttes af skoler og foreninger i området.
- Warwick Bryghus, Varde, fik et tilskud på 77.600 kr. til at fordoble deres brygkapacitet.
- Virksomheden Prueba Cybersecurity i Roust, fik 82.500 kr. til at udvide med flere medarbejdere.
- I Starup-Tofterup fik borgerforeningen 200.000 kr. til etape 1 i etableringen af et naturhus i bygningerne, der hidtil har huset den gamle brugs i byen.

- I Årre arbejder man på at etablere et nyt Idræts- aktivitets- og læringsrum midt i byen. Projektet fik et tilskud på 146.000 kr.
- Tistrup Erhvervs- og Borgerforening blev tildelt et tilskud på 240.000 kr. til etableringen af et nyt samlingssted i byens anlæg.
- Sidst men ikke mindst blev DCH Varde indstillet til et tilskud på 81.000 kr. til etablering af lys på foreningens træningsarealer.

Til orientering kan jeg fortælle, at 6 af projekterne er allerede gennemført, og projektholderne er enten i gang med deres slutafrapportering eller afventer udbetaling af tilsagnsbeløbene.

Bestyrelsesmødet den 13. marts på Restaurant Ambassaden i Nordby:

Også dette møde begyndte med en bestyrelsestur til et par lokale projekter på Fanø, først Nyttehaven. Nyttehaven er et spændende samarbejde mellem Ældresagen og Fanø Kommune, hvor der sættes fokus på demens og de pårørende til borgere med demens. Efterfølgende viste Restaurant Ambassaden deres nyrenoverede køkkenfaciliteter frem. Bestyrelsen så med disse to meget forskellige projekter eksempler på, at LAG midlerne både støtter i udviklingen af det gode liv i lokalområdet, men også kan hjælpe til at sikre erhvervslivet i et turistområde, som er præget af store sæsonudsving.

Den 22. august var der, som noget nyt, bestyrelsesmøde udenfor LAG'ens område, i Esbjerg i Blue Water Arena.

Denne gang skulle årets anden og sidste runde af ansøgninger behandles. Der var indkommet 11 ansøgninger. Som altid, fristes jeg til at sige, var der søgt om flere penge, end der var til uddeling – og uden at jeg skal kede jer med teknikaliteter, så var der også noget omkring nye og gamle penge (ja den slags udtryk arbejder de med i Erhvervsstyrelsen), som skulle på plads.

Uanset om der var tale om nye eller gamle penge (=tilbageløbsmidler som er nationale midler), LAG Fanø-Varde fik uddelt 1,2 mio. kr. til følgende syv projekter:

- "Naturuniversitetet" i Starup fik 194.000 kr. til renovering og ombygning af den eksisterende servicebygning med handikoptoilet, køkken og depot. Dette projekt fik de såkaldt "gamle penge", men de var nu helt tilfredse alligevel 😊
- Systema, et spændende iværksætterprojekt, fik tildelt 155.000 kr. Bag Systema står den unge iværksætter, Jesper Espensen fra Tistrup, som har udviklet en app til at mindske detailhandlens madspild.
- Cykeludlejningsfirmaet Fanø Cykler fik tildelt 67.000 kr. til renovering af værkstedet i Rindby, hvorfra der udlejes og repareres cykler.
- Fanø Skibsrom i Nordby modtog 278.000 kr. til opførelsen af en ny lagerbygning. Også dette projekt skal vi høre mere om senere i aften, når Lars Schou fortæller om sit projekt.
- Kajakklubben Sydvest i Varde tildeltes 86.000 kr. til opførelsen af et nyt kajakhus.
- Fanø Vaffel og Bolsjebutik i Nordby står overfor en udvidelse af butikken og fik 179.000 kr. til butiksudvidelsen.
- Niels Arne Pedersen, Ho Fiskesø, ønsker at udvikle sine forretning ved at etablere en 18 hullers minigolfbane ved sin fiskesø. Han fik 275.000 kr. til projektet.

Strategimøde den 13. november på Kellers Badehotel på Fanø:

Traditionen tro havde årets sidste bestyrelsesmøde til formål at vurdere den lokale aktionsgruppes udviklingsstrategi og ligeledes evaluere årets uddelinger. Bestyrelsen kunne konstatere, at det stadig kniber med ansøgninger i kategorien samarbejds- og netværksprojekter, der tager udgangspunkt i Nationalpark og Verdensarv. Måske skyldes det, at der findes en del andre muligheder for at søge støtte til denne slags projekter i andre fonde og puljer. Bestyrelsen besluttede, at koordinatorene skal have fokus på evt. projekter i denne kategori, når de afholder møder med mulige ansøgere, men så længe der overordnet set er ansøgere nok, ændres udviklingsstrategien ikke.

LAG'en lukker ned!

Så drastisk kan man vælge at udtrykke det – og i disse tider med fokus på hurtige overskrifter kan det være mit bidrag til "mundtlig click-bait".

Hvad mener jeg, når jeg siger, at LAG'en lukker ned?

- Er det fordi, der nu igen, efter en tid hvor Erhvervsstyrelsen var nået ned på de lovede 3 måneders sagsbehandlingstid på udbetalingsager, går rygter om næsten 6 måneders sagsbehandlingstid?
- Er det, fordi LAG programmet økonomisk er blevet beskåret til så lavt et niveau, at de 29 lokale aktionsgrupper i Danmark har fået nok af de stillede rammer og vilkår for ordningen?

Nej, de to førnævnte udsagn rummer noget sandhed, men får nok kun vores kampgejst til at stige, men fakta er, at den nuværende programperiode slutter pr. 31.12.2020. Det vil sige, at der efter 31.12.2020 ikke kan uddeles flere penge til lokale projekter; de igangværende projekter skal afsluttes og den lokale aktionsgruppe, LAG Fanø-Varde skal nedlægges!

MEN under normale omstændigheder ville planlægningen af en ny programperiode i EU's landdistriktsprogram være vel undervejs. Der er dog for nærværende en række faktorer, som kaster grus i maskineriet: Brexit og fokus på LEADER-princippet i de enkelte EU-medlemslande. Uvisheden er stor på europæisk plan, og nationalt kan det forestående folketingsvalg nok kaste positive valgløfter i LAG'ens retning, men intet er sikkert i forhold til den nationale opbakning til ordningen, før de 179 pladser i et nyt folketing er besat, og ny regering er dannet.

Hvad betyder afslutningen af programperioden for uddelingen af midler i LAG Fanø-Varde:

Sidste mulighed for indstilling af projekter til Erhvervsstyrelsen er udmeldt til at være 30.06.2020. Derfor har bestyrelsen besluttet følgende omkring 2020 midlerne (ca. 1,6 mio. kr.):

1. ansøgningsrunde har frist torsdag den **12. december 2019**. Bestyrelsesmøde med uddeling af midler er onsdag den 22. januar 2020. I denne runde uddeles HELE puljen for 2020, dvs. ca. 1,6 mio. kr.

Hvis der i løbet af første halvår 2020 kommer tilbageløbsmidler til LAG Fanø-Varde, uddeles disse i en ansøgningsrunde 2 med ansøgningsfrist torsdag den 14. maj 2020 og bestyrelsesmøde med evt. uddeling torsdag den 4. juni 2020. Men lad mig slå fast, at

den 2. ansøgningsrunde kun gennemføres, såfremt der er kommet tilbageløbsmidler i 2020.

Vi vil i den kommende tid og frem til december 2019 gøre meget ud af at kommunikere denne beslutning i pressemeddelelser, på hjemmeside, Facebook m.m.

Har LAG-ordningen sin berettigelse?

Medio 2017 offentliggjorde Center for Landdistriktsforskning forskningsrapporten: "LAG'ernes erhvervsudviklingstilgang og LAG-midlernes stimulering af innovation og iværksætteri i landdistrikterne"

I rapporten står der bl.a.:

- LAG-midlerne har fungeret som katalysator for mange interessante projekter og genereret en væsentlig beskæftigelse set i forhold til de anvendte midler.

Regeringen har skønnet, at midlerne i sidste programperiode har bidraget med en bruttobeskæftigelse på 651 job, mens Center for Landdistriktsforskning i en ny rapport vurderer, at aktiviteterne i LAG-indsatsen har bidraget til en samlet beskæftigelseseffekt på ca. 2.400 arbejdspladser.

- Hvis man skal give et bedste bud på beskæftigelseseffekten må det blive, at der formentlig er skabt ca. én ny arbejdsplads for hver 100.000 kr., der er givet i støtte på området. Det svarer til, at der under denne ordning er skabt ca. 2.400 arbejdspladser, vurderes det i rapporten fra Center for Landdistriktsforskning.

I LAG Fanø-Varde har vi ikke lavet en kvantitativ analyse af effekterne af de uddelte midler, men på vores besigtigelser har den generelle feedback fra projektholdere været, at midlerne:

- gør en forskel
- er med til at skabe øget beskæftigelse
- skaber nye aktiviteter, fornyelse og liv i lokalsamfundene
- ofte åbner en dør i forhold til øvrige fonde og puljer
- er temmelig besværlige at søge.....
- administrationen er tung.....

Bestyrelsen for LAG Fanø-Varde **tror på**, at der bliver igangsat en ny programperiode – og **håber på**, at en ny programperiode bliver lettet for bureaukratisering og administration!

LAG Fanø-Varde har, sammen med 22 andre (F)LAG'ere i Danmark, meldt sig ind i Landdistrikternes Fællesråd - dette bl.a. for at have et fælles talerør på landdistriktsområdet og for LAG'ernes fremtid i en ny programperiode.

LAG Fanø-Varde har også mulighed for indflydelse via Region Syddanmarks LAG Forum, hvor jeg sidder som formand.

Med disse ord vil jeg takke bestyrelsen for et godt samarbejde og for et veludført arbejde for LAG Fanø-Varde. Samtidig vil jeg takke koordinatorene, Jakob, Helle og Lisbeth, for deres engagement og arbejdsindsats i det forløbne år.

Jeg overlader beretningen til generalforsamlingens drøftelse og godkendelse.